

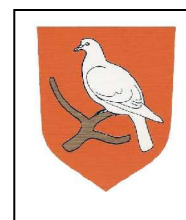
Konsekvensvurdering i forhold til Natura 2000 af omlægning af den nederste del af Votborg – Tæbring Å

Natura 2000

Teknisk notat
Juli 2011

Morsø Kommune
Jernbanevej 7
7900 Nykøbing Mors
Telefon 9970 7000
e-mail:
naturogmiljo2morsoe.dk

1. Formål	s.3
2. Eksisterende forhold	
2.1 Beskrivelse af det nuværende vandløbsforløb	s. 3
2.2 Beskrivelse af Natura 2000 området	s. 4
3. Beskrivelse af projektet	s. 4
4. Konsekvensvurdering	s. 4
4.1 Vurdering af konsekvenser for EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 177	s. 4
4.1.1 Relevante arter	s. 5
4.1.2. Konklusion	s. 5
4.2 Vurdering af konsekvens for Habitatområde nr. 25	s. 5
4.2.1 Relevante arter	s. 5
4.2.2 Konklusion	s. 6
4.3 Vurdering af konsekvenser for Habitatdirektivets Bilag IV arter	s. 6
4.3.1 Relevante arter	s. 6
4.3.2 Konklusion	s. 7
4.4 Integritet	s. 7
5. Sammenfatning og konklusion	s. 7

Indledning

Morsø Lystfiskerforening har gennem længere tid observeret, at fiskebestanden i Votborg-Tæbring Å er meget begrænset trods gode levevilkår. Votborg-Tæbring Å er i dag rørlagt de sidste 43 m ud over stranden inden udløb til Dragstrup Vig og lystfiskerforeningen peger på rørledningen som årsag til den ringe fiskebestand. Hertil kommer, at frilæggelse af rørledningen indgår som et element i den kommende statslige vandplan for Limfjorden.

Der er på den baggrund udarbejdet et projekt for omlægning af den yderste strækning, således at vandløbet frilægges med et nyt tracé.

Den yderste del af Votborg – Tæbring Å ligger i Natura 2000-område 42 med udpegningerne Habitat-område nr. 177 Mågerodde og Karby Odde og EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 25 Måger Odde og Karby Odde.

1. Formål

Formålet med konsekvensvurderingen af omlægning af Votborg-Tæbring Å er at give en vurdering af, om omlægningen vil påvirke udpegningsgrundlaget for habitatområdet og EF-fuglebeskyttelsesområdet.

Udover udpegningsgrundlaget pålægger habitatdirektivet medlemsstaterne en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Arterne betegnes i daglig tale som "bilag IV-arter". Bestemmelserne indebærer, at hvor der er regelmæssig forekomst af arter på bilag IV, må der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende arters levesteder.

Derudover vurderes det, hvorvidt projektet vil skade det internationale beskyttelsesområdes integritet og mulighed for fremtidig forvaltning indenfor habitatdirektivets rammer.

2. Eksisterende forhold

2.1. Beskrivelse af vandløbet og dets omgivelser

Votborg-Tæbring Å er et offentligt vandløb med udløb i Dragstrup Vig. Ud over Votborg-Tæbring Å består vandløbssystemet af følgende private vandløb: Birkemose Bæk, Votborg Bæk, Lillebæk og Tilløb til Votborg Å.

Votborg-Tæbring Å løber igennem Tæbring By, som ligger på sydsiden af vigen. Herfra løber det igennem det marine forland, som er mindre end 100 m bredt. En stor del af det marine forland er karakteriseret som strandeng.

Udløbet i fjorden er i dag rørlagt med 2 parallelle Ø 90 cm rør med en længde på i alt 43 m. Vandløbet er stuvningspåvirket af Limfjorden.

2.2. Beskrivelse af Natura 2000 området

Natura 2000-område nr. 42 udgøres af 1/3 marine områder (160 ha) og 2/3 terrestriske områder (337 ha). De marine områder består af de kystnære dele af de større lavvandede bugter og vige ud for den

sydvestlige del af Mors. De terrestriske områder består hovedsageligt af det marine forland med strandengsarealer, der strækker sig ind til foden af den gamle kystskrænt. Neden for kystskrænten findes desuden en række rigkær.

På land er 294 ha af området omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Desuden er der 4 ha nåleskov. Resten af landarealet består af agerjord, byer mm. Der er ingen fredninger indenfor Natura 2000-området.

Området er en værdifuld fuglelokalitet for især ynglefuglene Klyde, Havterne og Dværgterne, samt for trækfuglene Lysbuget Knortegås og Hjejle.

De vigtigste trusler for de marine naturtyper og fuglene er eutrofiering og bl.a. muslingeskrab, mens de terrestriske naturtyper især er truet af tilgroning, forstyrrelser og eutrofiering fra luftbåren kvælstof.

3. Beskrivelse af projektet

Det nye vandløbstracé skal starte ca. 1 meter før indløbet til rørledningen i st. 2122 og anlægges øst om rørledningen

På de første ca. 8 m vil det nye tracé gennembryde den lave strandvold ud mod strandbredden. Herfra vil vandløbet krydse ud over strandbredden på en strækning på ca. 10 m. På strækningen gennem strandvolden og strandbredden fastholdes profilet ved at stensikre brinkerne. Årsagen er, at det nye tracé skal anlægges i strandsand, som ville skride sammen ved etablering uden stensikring og derved give anledning til afvandingsmæssige problemer opstrøms.

Den sidste strækning ud over selve forstranden består af en del mindre grusmateriale og bliver dagligt oversvømmet i længere eller kortere perioder. På denne strækning overlades vandløbet i princippet til sig selv. Udløbet vil derfor mere få karakter af en rende gennem forstranden end et egentligt vandløbsprofil.

Der er vurderet, at omlægning af vandløbet ikke vil ændre på vandløbets vandføringsevne eller påvirke fjordens materialetransport langs kysten nævneværdigt. Det er ligeledes vurderet, at udløbet ikke vil sande til udefra.

4. Konsekvensvurdering

Omlægningen af Votborg – Tæbring Å vil foregå i den del af Natura 2000-område 42, som ligger langs sydsiden af Dragstrup Vig

De yderste 43 m er i dag rørlagt. Omlægningen vil indebære, at vandløbet lægges i et åbent tracé, der krydser en ca. 8 m bred strandvold, ca. 10 m strandbred og ca. 8 m forstrand.

I det følgende er konsekvenserne af projektet vurderet i forhold til de forskellige dele af Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag.

4.1 Vurdering af konsekvenser for EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 177

Følgende arter indgår i grundlaget for områdets udpegningsgrundlag som fuglebeskyttelsesområde. 3 arter af ynglefugle og 2 arter af trækfugle udgør udpegningsgrundlaget. Ynglefuglene drejer sig om Klyde, Havterne og Dværgterne. Trækfuglene drejer sig om Hjejle og Lysbuget knortegås

4.1.1 Relevante arter

Fra udpegningsgrundlaget for EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 25 er Klyde, Hjejle og Lysbuget Knortegås relevante for konsekvensvurderingen.

For Klyde gælder, at den lokale ynglebestand er dårligt undersøgt, tidligere har der været ret store bestande i området. For Hjejle gælder, at rastende fugle er registreret i området. Lysbuget Knortegås ses periodisk græsse på halvøen Mågerodde, der er den mest uforstyrrede del af området. Mågerodde ligger ca. 4 km i fugleflugt fra vandløbet mod vest.

For Havterne gælder, at 3 par blev registreret i 1988, det er dog næppe sandsynligt, at der stadig er ynglepar i området. Dværgerterne findes sandsynligvis ikke i området.

4.1.2 Konklusion

Omlægning af vandløbet sker altovervejende igennem selve strandbredden, som hverken udgør den naturlige ynglehabitat eller rasteområde for de pågældende arter. Hertil kommer, at området ligger så tæt på Tæbring, at der må forventes en vis forstyrrelse fra færdsel i området. Endelig er der tale om et yderst begrænset indgreb i forhold til det samlede Natura 2000-område.

På den baggrund vurderer Morsø Kommune, at omlægningen af vandløbet ikke vil medføre negative ændringer, antageligt slet ingen ændringer for fuglene i beskyttelsesområdet.

4.2 Vurdering af konsekvenser for Habitatområde nr. 25

Følgende arter og naturtyper indgår i udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 25: 1355 Odder (*Lutra lutra*), 1150 * Kystlaguner og strandsøer, 1160 Større lavvandede bugter og vige 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde, 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand, 1330 Strandenge, 3260 Vandløb med vandplanter og 6210 Overdrev

4.2.1 Relevante arter

Af det udpegede grundlag for habitatområdet er Odder og naturtyperne 1160; Større lavvandede bugter og vige og 3260; Vandløb med vandplanter repræsenterede i tilknytning til projektet.

Odder

Der er en fast bestand af oddere på Sydvestmors og den er vurderet til at have gunstig bevaringsstatus inden for Natura 2000-området. Odderens foretrukne levesteder er pilekrat, samt elle- og askesumpe langs de vandløb, hvor arten finder sin føde. Ligesom det fortrinsvis er i vandløb, at odderen etablerer territorier og opfostrer sine unger. Der er dog ikke konkret kendskab til oddere i Votborg – Tæbring Å-systemet.

Det er kommunens vurdering, at rørlægningen af den yderste del af vandløbet mærkbart nedsætter chancen for, at odder kan gå op i vandløbssystemet. En frilæggelse af udløbet vurderes derfor til at ville få en gunstig effekt på arten.

1160 Større lavvandede bugter og vige

Vandløbet munder ud i Karby Vig, som er en større lavvandet bugt. De marine bugter i habitatområdet har ugunstig bevaringsstatus på grund af for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet og tilstødende havområder, forhøjede niveauer af miljøfarlige stoffer og invasive arter.

Kommunen vurderer, at omlægning af vandløbet ikke vil påvirke bugten negativt, grundet at indgrebet er relativt lille og ikke vil medføre ændret vandføring eller stoftransport til fjorden. Da rørdløbet forbliver på stedet sker der ingen ændringer i materialetransporten langs kysten,

3260 Vandløb med vandplanter

Den nederste del af Votborg – Tæbring Å forventes at ville indgå, som en del af udpegningsgrundlaget for habitatområdet som naturtype: Vandløb med vandplanter. Vandløbet er for de yderste 470 m målsat som B2. På denne strækning er målsætningen opfyldt og den fysiske tilstand acceptabel.

Frilæggelse af vandløbet vil påvirke vandløbets fysiske tilstand positivt og muliggøre indvandring af et – om end forventelig – beskedent indslag af vandplanter.

4.2.2 Konklusion

Frilæggelse af vandløbets yderste del vurderes ikke at medføre nogen form for negativ påvirkning af Habitatområde nr. 25.

Derimod vil et mere naturligt vandløbstracé både kunne fungere som levested for vandplanter samt forbedre odderens muligheder for at finde op i vandløbssystemet.

4.3 Vurdering af konsekvenser for direktivets Bilag IV arter

Bestemmelserne i direktivets artikel 12 indebærer, at hvor der regelmæssigt er forekomst af arter på bilag IV, må der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende arters levesteder.

4.3.1 Relevante arter

Blandt bilag IV arterne vurderes odder, strandtudse, spidssnudet frø og stor salamander at forekomme eller kunne forekomme i området. Vurdering af konsekvenser for odder er belyst i afsnit 4.2.1.

Strandtudse

Strandtudse er listet som opmærksomhedskrævende på den danske gulliste 1997, fordi den gennem de sidste 20 år er gået betydeligt tilbage i antal. Strandtudser findes blandt andet i lavvandede områder af afgræssede strandenge, i afsnørede strandsøer samt fugtige lavninger omkring kystlaguner. I Limfjordsområdet findes strandtudsen på maksimalt 50 strandengslokaliteter. Der er i 1992 registreret et lille kor af strandtudse i nærheden af lokaliteten.

Morsø Kommune har dog ikke kendskab til aktuelle registreringer af strandtudse omkring udløbet af Votborg- Tæbring Å og vurderer, at indgrebet ikke vil få betydning for artens evt. tilstedeværelse i området.

Spidssnudet frø

Spidssnudet frø er den almindeligste paddeart i Danmark og findes stort set i hele landet. Den er tilknyttet vandhuller og kan forventes at findes i habitatområdet. Morsø Kommune har ikke kendskab til registreringer af spidssnudet frø i lokalområdet i tilknytning til vandløbets udløb.

Stor vandsalamander

Stor vandsalamander er udbredt i store dele af Danmark, men i store dele af Vest- og Nordjylland forekommer den kun meget sporadisk eller mangler helt. Stor vandsalamander er knyttet til ferske vådområder eller omgivelser nær ferske vande. Det vurderes, at stor vandsalamander ikke findes i lokalområdet i lokalområdet til vandløbets udløb, da det er saltpåvirket.

Resten af bilag IV arterne vurderes ikke at være til stede i habitatområdet.

4.3.2 Konklusion

Det er Morsø Kommunes vurdering, at frilæggelse af udløbet af Votborg – Tæbring Å ikke vil påvirke relevante bilag IV arter negativt.

4.4. Integritet

Omlægning af den yderste del af Votborg – Tæbring Å vurderes til at have en ringe, hvis overhovedet nogen påvirkning på Natura 2000-område nr. 42, det være sig den marine som den terrestriske del. På den baggrund vurderes, at omlægningen ikke vil interferere med Natura 2000 – område nr. 42's integritet og mulighed for forvaltning indenfor habitatdirektivets rammer.

5. Sammenfatning og konklusion

Projektet er lokaliseret i et internationalt beskyttet område, der indeholder EF-Fugles beskyttelsesområde nr. 177 Mågerodde og Karby Odde og Habitatområde nr. 25 Mågerodde og Karby Odde. Projektet omfatter omlægning af Votborg – Tæbring Å, hvor de yderste rørlagte 43 m blændes af og vandløbet drejes mod øst i et åbent tracé med ca. 18 m gennem et strandareal og ca. 10 m over forstrand.

Omlægning af vandløbet medfører ikke ændring i vandløbets vandføringsvene eller øget stoftransport til fjorden. Etableringen af det nye udløb får heller ikke betydning for materialetransporten langs med kysten.

Kommunen vurderer derfor, at omlægningen ikke vil få negativ betydning for naturtypen 1160; Større lavvandet bugt og vig.

Kommunen vurderer desuden, at naturtypen 1160: Vandløb med vandplanter vil beriges af omlægningen, idet vandløbet tilføres en bedre dynamik, når det frilægges.

Det formodes, at arterne Odder, Klyde og Hjejle findes i område ved udløbet af Votborg – Tæbring Å; men at arterne ikke vil blive påvirket af projektet.

Havterne og Dværgterne forventes ikke at være i området og Lysbuget Knortegås vil måske sporadisk befinde sig på strandene ved udløbet af vandløbet.

Strandtudse og Spidssnudet frø formodes at kunne findes i området, hvorimod det er langt mere usikkert med Stor vandsalamander. Arterne vurderes ikke at blive påvirket af projektet.

Resten af bilag IV arterne vurderes med sikkerhed til ikke at være til stede i habitatområdet.

Samlet set vurderer kommunen, at omlægningen af vandløbet ikke vil forringe levevilkårene for udpegningsgrundlaget, men tværtimod vil kunne forbedre dem.